

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

תצא

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק בט

(תרגום הפשי)

יוצא לאור על ידי

„מכון לוי יצחק“

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים וארבע לבריאה

שנת השבעים וחמש לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח

לזכות

הת' שניאור זלמן שי'
לרגל יום ההולדת שלו לאויש"ט,
ביום וא"ו אלול ה' תהא שנת פלאות דגולות
לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת גואל צדק
ומתוך בריאות הנכונה ולשנת ברכה והצלחה בגו"ר

ולזכות אחיו ואחיותיו שיחיו

*

נדפס ע"י הוריהם

הרה"ת ר' יוסף יצחק וזוגתו מרת שרה שיחיו גורביץ

* * *

לזכות

הת' מתתיהו אר' לייב שי' לייט
לרגל יום ההולדת שלו לאויש"ט,
ביום י"ב אלול ה' תהא שנת פלאות דגולות
לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת גואל צדק
ומתוך בריאות הנכונה ולשנת ברכה והצלחה בגו"ר

ולזכות אחיו ואחיותיו חיילי "צבאות השם" שיחיו

*

נדפס ע"י הוריהם

הרה"ת ר' מרדכי יוסף וזוגתו מרת ח' שיחיו לייט

הי שותף בהפצת עניני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)
אימייל: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:

<http://www.torah4blind.org>

To dedicate an issue in honor of a loved one, call (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:

<http://www.torah4blind.org>

א. בציצית ובמקדש – מותר שעטנז

מיד לאחר הציווי¹ על איסור שעטנז, „לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדיו“, מצווה התורה?² „גדילים תעשה לך על ארבע כנפות כסותך..“, ומן הסמיכות שבין שני פסוקים לומדים³: „גדילים תעשה לך – אף מן הכלאים“⁴, שכלאים מותרים בציצית.

בדומה לכך קיים היתר להשתמש בכלאים בבגדי כהונה, שהרי בין בגדי כהונה, שלובשים הכהנים בעבודתם במקדש, היה האבנט, שהיה עשוי משעטנז⁵.

יש להבין:

ישנם שלושה סוגי כלאים – „בקרקה ובבהמה ובבגדים“⁶, כפי שמפרטת אותם כאן התורה בזה אחר זה⁷: „לא תזרע כרמך כלאים... לא תחרוש בשור ובהמור יחדיו לא תלבש שעטנז...“⁸, וכן בפרשת קדושים⁹: „בהמתך לא תרביע כלאים, שדך לא תזרע כלאים, ובגד כלאים שעטנז לא יעלה עליך“.

ומהו הטעם לכך¹⁰, שהתורה התירה כלאי בגדים בעבודת המקדש¹¹ ובמצות ציצית,

ואילו לגבי שני הסוגים האחרים של כלאים, כלאי בהמה וכלאים בקרקע, איננו מוצאים היתר להשתמש בהם לצורך מצוה או במקדש¹² וכדומה?

ב. בשר בחלב – לימוד מיוחד האוסר במוקדשין

בנוסף לשלשת הסוגים הללו של כלאים, ישנו איסור הדומה בתוכנו לאיסור כלאים, וזהו איסור בשר וחלב, כמוסבר בספרים¹³, שהטעם לאיסור בשר בחלב הוא „כסוד הכלאים“ – זוהי תערובת של שני דברים, אשר כל אחד מהם כשלעצמו מותר¹⁴, אך כשמערבים אותם יחדיו הם הופכים לדבר אסור¹⁵.

והנה, במכילתא נאמר¹⁶, שקיימת סברה שתערובת של בשר בחלב תהיה מותרת במוקדשין, אלא שדורשים מן הפסוק¹⁷ „ראשית... תביא בית ה' אלקיך, לא תבשל גדי בחלב אמו“, שגם ב„בית ה' אלקיך“ קיים איסור בשר בחלב.

(12) ולהעיר מרמזים הל' כלאים פ"ט הי"א (בנוגע בהמת פסולי המוקדשין).

(13) רקאנטי משפטים כג, יט* – הובא בשל"ה חלק תושב"כ שכא, רע"א (וראה פסחים מד, ב; נזיר לו, סע"א: ומאי חידוש .. כלאים נמי. ולהעיר מצפ"ג הל' מאכא"ס פ"ט ה"א. קונטרס השלמה כג, ב). ד"ה איתא במד"ת כשבקשו כו' תרל"ד (סה"מ תרל"ד ס"ע כט ואילך). ד"ה כשעלה משה תרס"ז (נדפס בסוף המשך תרס"ז – קה"ת תנשא – ע' תרל). לקוטי לוי"צ על זה כרך ב (ע' פט). תורת לוי"צ ע' מה.

(14) ראה פסחים ונזיר שם: דהאי לחודי' כו' ובהרד"א אסור.

(15) ראה עוד ביאור באיסור בשר בחלב (מפני יניקת הקליפה מהקדושה) – ע"פ וז"ב קבו, סע"ב ואילך – בד"ה וז"ל כי תבא (ואה"ת תבא ע' תתל"ו. תתרכ"ב ואילך. סה"מ תרכ"ז ע' רסב ואילך. סה"מ תרכ"ז (קה"ת תשמ"א) ע' תעז). המשך חייב אדם לברך תרל"ח (ע' לא"לב). והוא ע"ד הביאור באיסור כלאים שהובא לקמן הערה 39.

(16) ס"מ משפטים.

(17) משפטים כג, יט.

(* ובאור"ת משפטים (כרך ח ע' ג'קכו) משמע דזוהי כוונת הבחי' משפטים שם (ע"ש). וראה אור"ת תצוה ס"ע איתשטו. וראה גם של"ה שם. ואכ"מ.

לעילוי נשמת
מרת שצורה בת הרה"ח ר' ישראל ברוך ע"ה לוינ
נפטרה ביום ט"ו אלול ה'תש"ל
ת. נ. צ. ב. ה.
*

נדפס ע"י בנה
הרה"ת ר' שלום דובער הלוי וזוגתו מרת טובה שיחיו
ומשפחתם שיחיו לוינ
* * *

לעילוי נשמת
מרת גאולה ב"ר מכלוף ע"ה סבאן
נפטרה ביום ט"ו אלול ה'תש"פ
ת. נ. צ. ב. ה.
*

נדפס ע"י משפחתה שיחיו

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית! האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>
יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

(* בהבחי' יתרות שנתוספו ע"פ הילקוט.

הקדוש־ברוך־הוא ברא את הנבראים באופן שהוא נתן בתוך הצמחים ובעלי החיים את „כח התולדה שיתקיימו המינים .. וציוה .. שיוציאו למיניהם“. ולפיכך, כאשר האדם „מערב כלאים“ – הוא מרכיב שני מיני בהמה, או שני מיני זרעים, הוא גורם לכך שהם „ישתנו בטבעם גם בצורתם בהיותם יונקים זה מזה, ויהיה כל גרעין ממנו כאילו הורכב משני מינין“, ועל ידי כך הוא „משנה ומכחיש .. ומערבב במעשה בראשית“^{21*}.

ועל כך שהתורה אינה אוסרת רק „בהמתך לא תרביע כלאים“, אלא גם „לא תחזרוש בשור ובחמור יחדיו“, יש להסביר, שזאת „מפני שדרך כל עובד אדמתו להביא צמדו ברפת אחת ויבואו לידי הרכבה“^{22*}.

יוצא מכך, שיש הבדל מהותי בין כלאי בהמה וכלאי קרקע לבין כלאי בגדים:

בכלאי בהמה וכלאי קרקע התערובת היא גם ב„כח התולדה“ של שני המינים. כלומר, שהתערובת גורמת שינוי בעיקר ובעצם מהותם ומציאותם, וזה בניגוד לסדרי מעשה בראשית, שהקב"ה קבע שימשיכו דוקא „למיניהם“^{22*}.

לעומת זאת, בכלאי בגדים^{22*} אין התערובת משנה את עצם המציאות של הצמר והפשתים, אלא, זוהי תערובת חיצונית לבד²³, רק מחברים אותם באותו בגד²⁴, אך גם לאחר מכן הם נשארים צמר ופשתים כפי שהיו, ואף ניתן להפריד ביניהם.

יוצא מכך, שקיימים שלשה אופנים בנושא זה:

לגבי כלאי בגדים, שעטנו – התורה התירה את הכלאים בעבודת המקדש, ואף ציותה על כך במצות ציצית.

לגבי בשר בחלב קיימת סברה להתירם במוקדשין¹⁸ אלא שלומדים מפסוק לאסור זאת.

ולגבי כלאי בהמה וכלאי קרקע אינה קיימת מלכתחלה שום אפשרות או סברה המתירה אותם במוקדשין¹⁹, כך שאין צורך בלימוד מיוחד לאסור זאת.

ודרוש הסבר: כיון שכל האיסורים הללו הם בעלי משמעות וזה – בכולם מדובר על תערובת של שני מינים, אשר כל אחד מהם כשלעצמו מותר – מהי הסיבה להבדלים הקיימים ביניהם לצורך העבודה במקדש וכדומה, כפי שפורט לעיל?

ג. תערובת – משנה סדר בראשית כן או לאו

הדבר יובן לפי דברי הרמב"ן²⁰, שדוקא על לבישת שעטנו נאמר בדברי חז"ל²¹, ש„יצר הרע ואומות העולם משיבים עליהם“, אך לא על כלאי בהמה,

והוא מסביר, שזאת משום שבכלאי בגדים, שעטנו, הטעם לאיסור „נעלם“, ואילו לגבי כלאי בהמה, וכן כלאי קרקע, מובן הטעם לאיסור:

*21) ראה רמב"ן שם „וכך אמר כו' חקים שהקתי בהם את עולמי“ (והוא מירושלמי כלאים פ"א ה"ז. ויק"ר פל"ה, ד. וראה קידושין לט, א. סנהדרין ס, א. (ובתוס' שם)).

*22) וכ"כ גם בפרשתנו כב, ח (בסופו). וכ"ה במו"נ ח"ג פמ"ט. וראה לקו"ש חל"ד ע' 26-125) וראה בארוכה לקו"ש חכ"ד (ע' 149) ואל"ף שקו"ש בגדר האיסור דלא תחרוש גו'.

*22) ראה ירושלמי שם „למה מפני שתכתוב בהן למיניהן כו“.

*23) להעיר מרמב"ן קדושים שם (ד"ה ובגד כלאים קרוב לסופו): וטעם כלאי הבגדים להרוזיק התערובות במינין כו'. וראה נמוקי שמואל שם.

*24) וגם לדעת רש"י (נדה סא, ב – וראה גם פירוש לקדושים יט, יט הנ"ל) שמה"ת אסור רק „שוע טויו ונחו“ יחד (וראה תוד"ה שוע שם. רמב"ם הל' כלאים פ"ה ה"ב ובנ"כ) – ה"ז רק עירוב חיצוני לגבי כלאי בהמה וקרקע. וראה בארוכה לקו"ש חל"ד שם.

18) בתוד"ה כל הבשר (חולין קג, ב) דהחידוש בזה שבב"ח נהגה במוקדשין הוא ד„חילל איסור בשר בחלב איסור מוקדשין“ (ועפ"ז אינו שייך לגדר קדשים בפרט, כ"א לכללות הענין דאין איסור הל על איסור). אבל במכילתא שבפנים מפורש שהק"ד היא משום „שכן אסר מליקה בחולין תאמר במוקדשין“.

19) ואין מביאים קרבנות מכלאים (משנה זבחים רפ"ד. תמורה יו, א. רמב"ם הל' איסורי מזבח פ"ג ה"ד. שם ה"י. הל' תמורה פ"א ה"ז). ולהעיר מתניא רפ"ו.

20) קדושים שם (ועד"ז בבחי' עה"פ). וראה השקו"ט בדברי הרמב"ן – ברא"ם, גו"א, נמוקי שמואל ועוד שם. ואכ"מ.

21) תו"כ (ורש"י) אחרי שבהערה (10) יומא סו, ב (אבל להעיר שבר"ח שם מביא גם „הרבעת כלאים“). במדב"ד פ"ט, ה.

לעילוי נשמת

ר' ישראל דוד ב"ר לייב ע"ה ציקמאן

נפטר ביום י"ד אלול ה'תשמ"ה

ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י נכדו

הרה"ת ר' אהרן וואלף וזוגתו מרת פולינה

ומשפחתם שיחיו ציקמאן

* * *

לעילוי נשמת אבינו

ר' אלטר שבתי דוב ב"ר אלי' שניאור זלמן ע"ה יעזריעלעוו

נפטר ביום ט"ו אלול ה'תשע"ה

ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י משפחתו שיחיו

* * *

לזכות

רבקה שרה תחי'

לרגל יום ההולדת שלה לאויוש"ט

ביום ט"ו אלול ה' תהא שנת פלאות דגולות

לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת גואל צדק

ומתוך בריאות הנכונה ולשנת ברכה והצלחה בגו"ד

ולזכות אחי' ואחיותי' שיחיו

*

נדפס ע"י הוריהם שיחיו

ד. תערובת בשר בחלב – סוג ביניים

לפי זה מובן, שמהות התערובת של בשר בחלב היא כממוצע בין שני סוגי התערובות שהוזכרו לעיל:

תערובת בשר בחלב אינה משפיעה, כתערובת כלאי בהמה²⁵, על „כח התולדה“, הקובע את הגידול והצמיחה לדורות. תערובת בשר בחלב משפיעה רק על מציאותם הגשמית של החומרים המעורבים²⁶.

אך מצד שני אין תערובת בשר בחלב דומה לתערובת שעטננו, כי בשעטננו אין עירוב מוחלט בין שני הסוגים, צמר ופשתים, כדלעיל, ואילו לגבי בשר בחלב קיים איסור מן התורה דוקא בבישולם יחיד, כך שהאחד נותן טעם באחר²⁷. ויותר מכך: אף כאשר „תרו ליה כולי יומא בחלבא“²⁸ (=כאשר משרים בשר בחלב כל היום) – שאז „יהיב ביה טעמא“²⁹, שהרי כבוש כמבושל³⁰, אין על כך איסור מן התורה, אלא רק דרך בישול אסרה תורה³¹. איסור בשר בחלב קיים רק כאשר מרכיבים משני המינים מציאות אחת חדשה³², תוצרת דוקא באמצעות בישול.

ויש לומר, שזהו ההסבר³³ לדברי רבי לוי³⁴, ששיעור כזית של איסור בשר בחלב, הוא גם כאשר יש רק „חצי זית בשר וחצי זית חלב“ – כמות של „כזית“ משניהם יחדיו, כי האיסור אינו חל על הבשר בנפרד ועל החלב בנפרד,

(25) ולהעיר שבר"ח יומא שם מביא (בין החוקים) גם „בשר בחלב“ וכ"ה ברמב"ם סוף הל' מעילה. וראה הנסמן בלקו"ש [המתורגם] חט"ז ע' 258 הערה (11)
 (26) ולהעיר שרק כלאי בגדים (שעטננו) הוא תערובת של שני סוגים – צומח וחי. נת' בלקו"ש חל"ד שם ע' (127).
 (27) ראה רש"י ד"ה א"ל רבא – חולין קה, א.
 (28) פסחים מד, ב. נזיר לו, סע"א.
 (29) רש"י פסחים שם.
 (30) ראה תרומ' הדרוש – חולין שם.
 (31) חולין שם.
 (32) ראה בארוכה צפע"ג הל' מאכא"ס וקונטרס השלמה (שצוין בהערה 13), ושם – דבב"ח הוא „הרכבה מוגיית“, ע"ש.
 (33) צפע"ג שם.
 (34) חולין קה, ב. וכ"ה ההלכה – רמב"ם הל' מאכא"ס פ"ט ה"א (ובמ"מ ולח"מ שם).

אלא על שניהם יחדיו, כשהם מציאות אחת של בשר בחלב³⁵.

ה. תערובת ה„כוחות העליונים“

ידועים דברי רבינו בחיי³⁶, שאיסור כלאים אינו רק עירוב בגשמיות, אלא גם „מערבב הכחות העליונים .. הכלאים .. חיבור שני קצוות שהם שני הפכים .. אין חיבורן עולה יפה“,

וכן לגבי בשר בחלב הוא מבאר³⁷, שבשר בחלב הם „דוגמא ורמוז“ „דברים מיוחדים“ למעלה, והתערובת של בשר בחלב למטה גורמת לערוב של ה„דברים ההם (אשר) כל אחד ואחד (צריך להיות) מיוחד בפני עצמו“.

וכפי שמוסבר³⁸, שצמר ופשתים – וכן שור וחמור, בשר בחלב – רומזים לחסד ולגבורה, אשר הן מדות מנוגדות, ולכן „אין חיבורן עולה יפה“³⁹.

ולפי האמור לעיל, בסעיף ג' לגבי ההבדל בין כלאי בהמה וקרקע לבין כלאי בגדים, מובן, שגם לגבי ה„ערובב“ של ה„כחות העליונים“ של חסד וגבורה, אשר „אין חיבורן עולה יפה“, יש הבדל מהותי בין שני סוגים אלו, ובינם לבין בשר בחלב.

(35) וי"ל ש"כ"ה גם לדעת רב (דפליג אלוי), ומה שס"ל שאינו לוקח – כי לפני הבישול עדיין לא נעשו מציאות אחת חדשה, ועל כל חצי זית לעצמו – א"א לחול שם האיסור (עיי' רש"י שם ד"ה לעולם, ולהעיר משו"ע אדה"ז או"ח סתנ"א סי"ג בהגה"ה).

(36) קדושים שם (וראה רמב"ן שם „ומחברינו מוסיף כו“, וברמב"ן שופטים יח, ט) – הובא ונתבאר באה"ת פרשתנו ע' (ע' תקס ואילך). אה"ת נ"ך ע' קלב ואילך. וראה הערה 39.

(37) משפטים שם, על דרך הקבלה (וראה הנסמן לעיל בשוה"ג להערה 13).

(38) ראה במקומות שנסמנו בהערה 13

(39) ל' הבחיי קדושים שם. – אבל בבחי הכוונה (וראה אה"ת פרשתנו ונ"ך שם) – ע"פ חז"ג פו, ב ואילך (הובא באה"ת פרשתנו ריש ע' תקס) – ד„כלאים זה מצד הרוח הטובה וזה מצד הרוח הרעה ואנחנו נצטוינו להמשך אחר הרוח הקודש ולהתרחק מן רע .. על כן נאסר לנו הכלאים כי הוא חבור שני קצוות כו“, היינו שהוא חיבור של רוח הקדושה עם רוח הטומאה (וע"ד המבואר בהערה 15). וכ"ה בד"ה לא תחרוש תרכ"ז (לענין לא תחרוש גו'). ועוד. ועיי' אה"ת בראשית (כרך ג) תקפא, א. סד"ה לא תלבש תרע"ח: משא"כ במקומות שנסמנו בהערה 13 מבואר שהאיסור

ש„נתן“ ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע“, ועתה עומדים בתקופה השייכת למזמור צדי"ק, שסיומו וחותרו בפסוק „ויהי נועם ה' אלקינו עלינו גו' ומעשה ידינו כוננהו“, ש„תשרה שכינה במעשה ידיכם“, שזהו תשלום השכר על כללות מעשינו ועבודתינו.

* * *

מההוראות מהאמור לעיל בנוגע למעשה בפועל – „המעשה הוא העיקר“⁸:

לפרסם בכל מקום ומקום שעומדים בסיום וחותרו דמעשינו ועבודתינו („כי תצא למלחמה על אויבך“), ובהתחלת התקופה דתשלום השכר, „מתן שכרן של צדיקים“ („כי תבוא אל הארץ גו' וירשתה וישבת בה“), ובהתאם לכך צריכה להיות העבודה גם בענינים השייכים לימות המשיח, החל מלימוד התורה בעניני משיח וגאולה וביהמ"ק, ועוד ועיקר – מתוך מנוחה והתיישבות, שמחה וטוב לבב, כולל גם ע"י עריכת התועדויות של שמחה, ובמיוחד בשייכות לשמחת נישואין ושבעת ימי המשתה (כולל גם חזיון „מנהג ישראל“ לערוך סעודת עניים), מעין ודוגמא והכנה לקיום היעוד „אז (לעתיד לבוא) ימלא שחוק פיננו“, אשר, בדורנו זה, שנשיא הדור, כ"ק מו"ח אדמו"ר, ששמו השני „יצחק“, ע"ש הצחוק והשמחה, הוא נשיא השמיני („אז“ בגימטריא שמונה) להבעש"ט, נעשה הענין ד„ימלא שחוק פיננו“ (לא בלשון עתיד, „אז“, אלא) בלשון הווה.

(משיחות ש"פ תצא, י"ד אלול תנש"א)

(6) תבוא כט, ג.

(7) פרש"י עה"פ.

(8) אבות פ"א מ"ז – שלומדים בשבת זו.

(9) תהלים קכו, ב. וראה ברכות לא, א.

הוספה

בשורת הגאולה

לח.

והדגשה מיוחדת בכהנ"ל ב(חודש אלול ד) שנת ה'תנשא"א – "תנשא" בלשון ציווי – הן בנוגע להתגלות וביאת המשיח ש"נשא גוי" מאד¹, והן בנוגע להנישואין דכנס"י והקב"ה שבימות המשיח, ובלשון הילקוט שמעוני²: "שנה שמלך המשיח נגלה בו . . . עומד על גג בית המקדש . . . ואומר ענוים הגיע זמן גאולתכם".

* * *

תלמידי הישיבה נקראים "תמימים" ע"ש שלומדים "תורת ה' תורה הנגלית ותורת החסידות תמימה"³, ולא עוד אלא שהלימוד דפנימיות התורה הוא בהבנה והשגה . . . מעין ודוגמת והכנה להמעמד ומצב דימות המשיח ש"יהיו ישראל חכמים גדולים ויודעים דברים הסתומים וישיגו דעת בוראם כו"⁴.

וגם (ולכן) נקראים "חייילי בית דוד" שמנצחים את המעמד ומצב ד"חרפו עקבות משיחך", ופועלים התגלות וביאת משיח בן דוד באופן ד"ברוך ה' לעולם אמן ואמן"⁵, כלשון הכתוב בסיום וחותרם מזמור פ"ט בתהלים.

ולהעיר שתקופה זו (שמתוארת בסיום מזמור זה) נסתיימה כבר לאחר מעשינו ועבודתינו במשך ארבעים שנה מהסתלקותו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שניתוסף בהפצת המעיינות חוצה באופן

(1) ישע'י נב, יג.

(2) ישע'י רמו תצט.

(3) שיחת שמוח"ת תרנ"ט – "התמים" ח"א ע' כה.

(4) רמב"ם בסיום וחותרם ספרו "משנה תורה".

(5) כדברי כ"ק אדנ"ע בשיחתו הידועה בשמוח"ת תרס"א (נדפסה בלקו"ד ח"ד תשפו, ב ואילך. ועוד).

לקוטי

תצא

שיחות

ו. בקדושה – אין ניגודים בין המדות

כדי להבין זאת יש להקדים ולציין תמיהה המתעוררת, לכאורה⁴⁰, על ההסבר שלעיל, ש"כלאים" .. הוא חיבור שני קצוות שהם שני הפכים:

אנו מוצאים שבחיבור של שני הפכים יש דוקא מעלה נפלאה ביותר – ענין השלום, אשר "כל התורה ניתנה לעשות שלום בעולם"⁴¹, ואחד מעיקרי העבודה הרוחנית הוא להביא לידי התכללות המדות,

כידוע ההסבר⁴² על דברי חז"ל⁴³ "לעולם יהא אדם רך כקנה ואל יהא קשה כארוז", שלאדם יש מדות שונות, אך עליו לעבוד על כך שמדותיו תהיינה "רכות", כלומר, שכל מדה תאפשר קיומה של המדה ההפכית, בדומה לנאמר בדברי הרמב"ם⁴⁴, ש"הדרך הישרה היא מדה בינונית שבכל דעה ודעה" –

ואילו כאן אומרים שאיסור כלאים הוא מפני שבכך מערבבים את המדות חסד וגבורה!?

על כך מוסבר⁴⁵, שהתכללות המדות בקדושה דומה ל"תערובות מין במינו", כי כל עניני הקדושה "הכל הוא מין אחד, הביטול וההכנעה אליו יתברך"⁴⁶. ולכן אנו מוצאים שבעבודת ה' תיתכן אפשרות של קיום המדות ההפכיות חסד וגבורה יחדיו, כנאמר בספרי על הפסוק ואהבת את ה' אלקיך⁴⁷ – "אין לך אהבה במקום יראה ויראה במקום אהבה אלא במדת הקדוש-ברוך-הוא בלבד"

לעומת זאת, בעניני העולם, שבהם קיימת תחושת מציאות, עד כדי כך שניתן לקיים על

הוא מצד התערבות דחו"ג. וראה גם לקו"ש [המתורגם] ח"י"ז ע' 244 ואילך (ובהערה 28 שם). ח"י"ז ע' 156 ואילך. (40) כמו שהקשה באוה"ת נ"ך שם. ד"ה לא תלבש תרע"ח ע' תת. וראה מאמרים שנשמנו בהערה (13) (41) רמב"ם סוף הל' תנוכה.

(42) לקו"ת אמור לו, ד. מטות פו, ב ואילך. ובכ"מ.

(43) תענית כ, סע"א.

(44) הל' דעות פ"א ה"ד.

(45) אוה"ת נ"ך שם (אלא דשם קאי לפי הביאור דאיסור כלאים הוא "שע"י מחבר רוח הקדושה עם רוח הטומאה").

מאמרים שבהערה (13)

(46) ל' אוה"ת שם (יריש ע' קלג).

(47) ואתחנן ו, ה.

ידי חפצים בעולם מצוות⁴⁸, כגון תפילין וכדומה – הרי שם ה"ציור" של כל מדה הוא בתוקף שאינם מאפשרים קיום של מדה אחרת, ובמיוחד מדה המנוגדת, ולפיכך "אין לך אהבה במקום יראה ויראה במקום אהבה". ולכן, אם נוצר חיבור וערבוב של שני הפכים בעניני העולם, הרי זה באופן של תערובת "מין בשאינו מינו".

ולא כך בקדושה, שמשמעותה היא התבטלות⁴⁹ כלפי הקדוש-ברוך-הוא, הרי שם המדות ההפכיות חסד וגבורה אינן מתנגדות זו לזו אלא, להיפך, הן מהוות "מין אחד" – מהותן של שתי המדות זהה: עבודת ה'.

וכדברי חז"ל⁵⁰ על הפסוק⁵¹ "עושה שלום במרומיו" – "מיכאל⁵² שר של מים, וגבריאל שר של אש ואין מכבים זה את זה", כי בהתייצבם לפני מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא אין הם חשים את מציאותם העצמית, אלא את היותם שלוחיו של המלך הקדוש-ברוך-הוא, ולכן אין ביניהם ניגוד כלל, שניהם מהווים "מין אחד" – שלוחי המלך"⁵³.

ז. חיבור בין ניגודים – שלום או מחלוקת

לפי זה יובן ההבדל בין שני סוגי הכלאים – כלאי בהמה וקרקע לעומת כלאי בגדים: כאשר מחברים ומערבבים שני הפכים, יש שתי אפשרויות לכך, ובהתאם להן – תוצאות מנוגדות: א) מבטלים את הניגודים והסתירות, ואז נוצר בין הניגודים שלום. ב) כל אחד נשאר במלוא תקפו, וכאשר הם נמצאים יחדיו – נוצרת מחלוקת ומריבה.

ושני אופנים אלו מתגלים בשני סוגי הכלאים:

(48) ראה ד"ה מי כמוכה הידוע – לאדמו"ר מהר"ש (סה"מ תרכ"ט ע' קמח).

(49) להעיר מתניא פכ"ב, ועוד.

(50) במדבר"ר פי"ב, ח (וש"נ). אגה"ק סי"ב.

(51) איוב כה, ב.

(52) ל' אגה"ק שם (ובבמדבר"ר שם (ועוד) שבינוי לשון).

(53) ראה גם רש"י וא"א ט, כד: אש .. מים .. ולעשות רצון קונם עשו שלום ביניהם.

בכלאי בהמה וכלאי קרקע, שתכליתם „להוליד מינים זרים משונים בתולדות“⁵⁴, יצירת מציאות משונה וחדשה משני מינים אלו, הרי הפגם ב„ערבוב“ הוא שבאמצעותו מתבטלים שני המינים מהיותם מינים נפרדים בתכונותיהם וכדומה, הם הופכים למציאות חדשה הנוגדת את רצון הבורא שבראם כשני מינים נפרדים וחפץ בהישארותם כמציאות שונות בעלות תכונות ותפקידים שונים,

בדומה לכך שבוענין של „עושה שלום במרומיו“, שהוכר לעיל, אין הכוונה לכך שעל ידי התבטלותם כלפי המלך, הקדושה ברוך הוא, בטלים התפקידים המיוחדים של מיכאל וגבריאל, שר של מים ושר של אש – שהרי התבטלות כזו היא בניגוד לרצון המלך – אלא כל אחד נשאר בתפקידו שלו ומבצע אותו, אך ביחד עם זאת „אין מכבין זה את זה“⁵⁵.

לעומת זאת, בכלאי בגדים הפגם הוא להיפך: כיון שהצמר והפשתים נשארים במציאותם,

ו(א) ה„כוחות העליונים“ שבתוכם הם שני הפכים – חסד וגבורה, (ב) מדובר על דברים בעולם הגשמי שאין בהם בגלוי התבטלות עצמית, והחיבור ביניהם הוא תערובת של „מין בשאינו מינו“ –

לפיכך גורם החיבור לערבוב ביניהם לתוצאה הפוכה: לפירוד ולמחלוקת.

ח. ערבוב המבטל סדרי בריאה – אסור תמיד

לפי כל האמור לעיל ניתן להבין את שלש ההבחנות שהוזכרו לעיל, בסעיף ב', לגבי המקדש וכו':

הסיבה להיתר כלאים בציצית, וכן בעבודת

54 לשון הבחי קדושים שם. ועד"ו בפרשתנו שם, יוד. 55 אין זה סתירה לזה שיש אופני התכללות בקדושה שמתבטלים הצירים הפרטיים (ראה ס' הליקוטיוס ד"ח דהצ"צ ערך התכללות (וש"ו). ובכ"מ) – כי זהו מצד פשיטות האוא"ס (שלמעלה מהשתלשלות), אבל בנוגע לעניני העולם (וס' השתלשלות) הרי רצון הבורא שיהי' „למינהו“ דוקא, קיון חלוקים כו'.

המקדש, היא⁵⁶, שבוענין מצוה וקדושה – מדת הקדושה ברוך הוא – אין נוצרים מערבוב שני הפכים פירוד ומחלוקת, אלא, להיפך – נגרמים שלום ואחדות, כפי שהוסבר לעיל בהרחבה.

דברים אלו אמורים לגבי סוג של כלאים, שבו ה„ערבוב, מוביל לפירוד ולמחלוקת, ופגם זה אינו קיים בענינים של מצוה וקדושה. אך סוג של כלאים, שבו ה„ערבוב“ מבטל את המציאות של „למיניהם“, את סדרי הבריאה, אסור גם בעניני מצוה וקדושה, כמו בעניני העולם, כי בכל מקרה אסור לבטל את הגבולות שקבע הקדוש ברוך הוא.

ולכן אין כלל אפשרות וסברה להתיר כלאי בהמה וכלאי קרקע במוקדשין.

רק בתערובת של בשר בחלב, שלגביה יש אפשרות לומר שהיא מן הסוג של כלאי בגדים, כאמור לעיל בסעיף ד', קיימת סברה שהיא תהא מותרת במוקדשין, כפי ששעטנו מותר בבגדי הכהונה.

אך המסקנה והפסק הוא, ש„בית ה' אלקיך לא...“ – כי, כאמור לעיל, המהות של תערובת בשר בחלב היא יצירת מציאות חדשה, ובכך היא דומה לסוג של כלאי בהמה, ואופן זה של תערובות אסור גם במוקדשין⁵⁷, כפי שהוסבר לעיל.

ט. ביטול איסור בשר בחלב לעתיד לבוא

רבינו בחיי אומר⁵⁸, ש„באותו הזמן (לעתיד

56 מאמרים שבהערה 13. וראה אה"ת פרשתנו (ע' תקטב. ע' תקעו. כרך ו ע' ב'שנט) – לפי הביאור דכלאים למטה הוא תערובות קדושה עם סט"א, משא"כ בשרשן (ומפרש שם ע' תקטא ואילך) לשון הבחי. ע"ש). וראה חז"ל שבהערה 39.

57 והמבואר במאמרים שבהערה 13 (ובאה"ת משפטים בנסמן בשוה"ג להערה הג"ל) דזה שהמלאכים אכלו בשר בחלב אצל אברהם הוא דוגמת היתר כלאים בציצית ובגדי כהונה (שהם בחי' קדושה) – ראה לקמן סעיף ט ובהערה 61.

58 משפטים כג, יט (בסופו). – ולהעיר מענין עתיד חזיר ליטהר והשקוט"ס בזה*.

(* מרו"ל בלשון זה הובא: בשלי"ה פ' חיי שרה. מדרש

לבוא) .. יהיה איסור בשר בחלב בטל“, ובדומה לכך אנו מוצאים שהמלאכים, אצל אברהם, אכלו בשר בחלב⁵⁹.

ולפי ההסברים שלעיל ניתן לבאר זאת:

כבר הובהר לעיל, בסעיף ד', שהפיכת תערובת של בשר בחלב למציאות חדשה היא רק בגשמיותה ובחומריותה, אך אין הדבר משפיע על ה„כוחות“ הרוחניים, על המציאות הפנימית. מכך מובן, שלגבי ה„כוחות העליונים“ שבבשר ובחלב, הקשורים למציאות הפנימית והרוחנית, דומה תערובת זו לכלאי בגדים, אשר בה כל כח נשאר במציאותו.

וזהו ההבדל בין התקופה שלנו לבין „אותו הזמן“:

59 וירא יח, ת. מדרש תהלים ת, ב. וראה תו"ש וירא שם את ככב (וש"נ)

תלפיות ענף חזיר בשם ר' בחיי. ט' הקנה (ג). תו"א וישלח כה. א. לקו"ת ד"ה וכל בניך ט"ג. קהלת יעקב מע' חזיר בס' הברית ח"א מ"כ דרך אמונה פל"א בשם מדרש תנחומא (כ"כ בס' נפש חיים) ועוד – (וראה ג"כ עשרה מאמרות מאמר חזק דין ח"ד פ"ג. אור החיים פ' שמיני). –

בלשון: שנתיד הקב"ה להחזיר לישראל (לנו): בחיי שמיני י"א. ז' (לנו). שר"ת הרדב"ז ח"ב תתכ"ח ומנן דוד להרדב"ז ט' (לישראל), אור יקרות (לישראל להיתרו הראשון). ראשה אמנה למרה"י אברבנאל פ"ג. ריטב"א קידושין מ, א. קרנטי פ' שמיני ישועות משיחו בשם בראשית רבה (כ"כ בשד"ח). תורת משה להחתום פ' שמיני. מאו"א ת, ו (חזיר נק' ק"נ ולכן במיתוקה עתידה לחזור ותהי' קדושה).

כמה פ' במרו"ל אלו נקבצו בשדי חמד: כללים אות ג' עו'. פאת השדה ג' ז' ואות ח' ח' יטורי הפאה ג' ז'.

ואחרי שכל הנ"ל שקוט"ס במאמר זה תמוה דעת הי"פ"ת ויקר' פ"ג ג' – הובא בס' ערה"כ לבעהמ"ס סה"ד – שמאמר זה לא היה ולא נברא!

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד